

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 15 Ekim 2018
Sayı : 287

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarihi Çarşıların Yönetim, Koruma ve Kullanımına İlişkin Kanun Teklifim Gerekçesiyle
Birlikte Ekte Sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

10.10.2018

Necati TİĞLİ
Giresun Milletvekili

TEMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bileti ve Teknoloji
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih :	30 Ekim 2018
Esas No: 2/1157	

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI
15 Ekim 2018
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
15 Ekim 2018
No: 367578
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Hazırlanan bu **Tarihi Çarşıların Yönetim, Koruma ve Kullanımına İlişkin Kanun** ile tarihi çarşıların yönetilmesi ve korunması hedeflenmiştir. Osmanlıdan günümüze uzanan dönemde korunması gereken alanların başında gelen “**Tarihi Çarşılar**” ve bunlara bağlı alanların kullanımı, yönetilmesi, bakım ve onarım işlerinin nasıl yapılacağını belirleyen kendine özel bir kanunu yoktur. İşte bu kanunla birlikte her dönem varlığını koruması gereken Tarihi Çarşıların bir an önce yapılacak çalışmalar ve oluşturulacak yönetimlerle turizm merkezi haline dönüştürmesi hedeflenmiştir.

Madde gerekçelerine tek tek yer verilmemiş ve Tarihi Çarşıların mekânsal düzenlemesi, çarşı alanlarının planlanması, organize edilmesi, yönetsel eksikliklerin giderilmesi için yapılması gerekenler ve izlenecek yol ya da yolların neler olduğu ele alınmıştır.

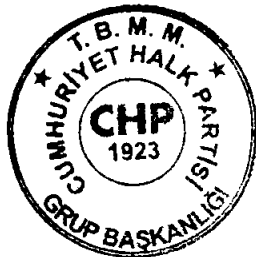
Tarihi çarşıların organları ve bu organlarda görev yapan yönetim ile denetim kurullarında görev alacak kişilerin nasıl seçileceği, kim ya da kimler olduğu, görev ve yetkileri ile kurum ve kuruluşların ne, kim ya da kimler olduğu tanımı yapılmıştır. Görev alan yönetim kurulu başkanının sorumlulukları, görev ve yetkileri belirlenmiştir.

Çarşılar kamu yararına çalışan statüsü verilmesi ve yönetim kurullarına uygulanacak vergi muafiyetlerinin nasıl olacağı düzenlenmiştir. Tarihi Çarşı Meclisi'nin yapacağı çalışmalarda kullanılan belge ve arşiv için toplantının kayıt altına alınması ve bu toplantının şeffaf olmasını gerektiren açıklamalara yer verilmiştir.

Tarihi Çarşılar yönetimi, meclisi ve denetiminin her zaman denetlenebilir olması bu kanunun hazırlanmasını gerektirmiştir. Çarşı organlarının yapacağı toplantıların nasıl yapılacağı, usul ve esasların nasıl belirlendiği, seçimlerin, yönetsel idarenin temeli, çarşı sakinlerinin kimlerden oluştuğu, üye olma koşulları, üyelerin görev ve sorumlulukları ile üyelikten ayrılma halleri belirlenmiştir.

Tarihi çarşılardaki tüm faaliyetler 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na göre yapılacağı için bürokratik işlemler azalacaktır. Yönetim, idare ve üye şeklinin nasıl olacağı 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na göre düzenlenirken hak ve özgürlükler anlamında da 4721 sayılı Medeni Kanun dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Tarihi Çarşılar için hazırlanan bu kanunun bir an önce yasalaşması ile birlikte, Tarihi Çarşıların korunması, yönetilmesi ve sürdürülebilir olma hali artacaktır. Bu alanı kapsayan kendine öz kanun olmadığı için bir an önce yasalaşmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu kanun ile tarihi çarşılar kanununun hangi amaç ve kapsam niteliğinde olduğu, çalışma alanları, koruma, kullanım ve kullanım esasları belirlenmiştir.

Madde 2- Kanunun çeşitli maddelerinde sıkça yer alan kavramların tanımı yapılarak neler olduğu açıklanmıştır.

Madde 3- Tarihi Çarşıların tarihi dokuları bozulmadan geçmişteki özellikleri korunarak nasıl restore edileceği, kamu yararına uygun imar yapılandırılması, çevrenin düzenlenmesi ve çarşı bölgesinin zarar görmemesi için korunmasına yönelik esaslar belirlenmiştir.

Madde 4- Tarihi Çarşıyla bütünlük gösteren alanların kullanımında, planlamasında, bu bölgelerin koruma amaçlı imar planlarında ve kentsel tasarım projelerinin nasıl ele alınacağı öngörülmüştür.

Madde 5- Tarihi Çarşıların içinde hangi organların olacağı belirlenmiştir.

Madde 6- Tarihi Çarşılar Meclisinin yapısını, üye sayısını ve kimlerden oluştuğunu belirlemek için düzenlenmiştir.

Madde 7- Tarihi Çarşılar Meclisinin başkanlık divanının seçimi, çalışma şartları ve aldığı kararların uygulanması ve gerektiğinde çalışmaların içişleri bakanlığı tarafından çıkartılacak yönetmeliklerle düzenlenmesi belirlenmiştir.

Madde 8- Tarihi Çarşılar Meclisi'nin nasıl toplanacağı, toplantıda alınan kararların nasıl uygulanacağı ve toplantının kimlere açık olduğu düzenlenmiştir.

Madde 9- Tarihi Çarşılar Meclisi'nde kararlarının nasıl ve ne şekilde alınacağı, karar yeter sayısı ve oy kullanma şekli düzenlenmiştir.

Madde 10- Tarihi Çarşılar Meclisi'nin aldığı kararların nasıl kesinleşeceği, hukuka uygun olup olmadıkları ve alınan kararların hukuka uygun olup olmadıkları valilik tarafından denetlenmesi ve alınan kararların üyelere duyurulması düzenlenmiştir.

Madde 11- Tarihi Çarşılar Meclisi'nin yaptığı toplantılarda gündemin nasıl ve kimler tarafından belirleneceği ve konuların gündeme nasıl alınacağı belirlenmiştir.

Madde 12- Tarihi Çarşılar Meclisi'nin elinde bulunan yetkilerin neler olduğu, görevlerinin sınırları düzenlenmiştir.

Madde 13- Tarihi Çarşılar Yönetim kurulunun üye sayısı, yapısı, görev süresi ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Madde 14- Tarihi arşılar Yönetim Kurulunun görev ve sorumlulukları, yetkileri alanları ve haklarının neler olduğu düzenlenmiştir.

Madde 15- Tarihi arşılar Yönetim Kurulu Başkanına verilen yetkiler, başkanın görevleri, sorumlulukları ve hakları belirlenmiştir.

Madde 16- Tarihi arşılar Yönetimine, arşı adına yapacağı işlerde tanınan haklar ve devlet tarafından elde edeceği muafiyetlerin neler olduğu düzenlenmiştir.

Madde 17- Tarihi arşılar Denetim Kurulu üyelerinin nasıl seçileceği, görev süreleri ve hangi zamanlar içinde denetim yapacağı düzenlenmiştir.

Madde 18- Tarihi arşılar Meclis Başkanı, Yönetim ve Denetim Kurulu Başkanı ve üyelerine yakın olan kişiler hakkında bir toplantı yapılacağı zaman, karar sayısına ve karar verenlere etki etmemek için bazı toplantılara katılmaması gerektiği düzenlenmiştir.

Madde 19- Tarihi arşıların her hangi bir organında görev yapabilmek nasıl üye olunacağı ve gerektiğinde üyelikten ayrılmak için hangi şartların uygulanacağı düzenlenmiştir.

Madde 20- Meclis, Yönetim ve Denetim kurulu üyelerinin görevleri bittikten sonra nasıl davranmaları gerektiği ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Madde 21- Meclis, Yönetim ve Denetim kurulu üyelerinin hangi durumlarda üyeliklerinin düşeceği düzenlenmiştir.

Madde 22- Tarihi arşılar Yönetimi amacına uygun çalışmalar yapabilmek için elde edeceği gelirlerin hangi kalemlerden ve hangi şartlar altında olacağı düzenlenmiştir.

Madde 23- Tarihi arşılar Yönetimi amacına uygun faaliyetlerde hangi gider kalemlerini yapacağı ve bu harcamaların kayıt altına alınması için bir karara bağlanması düzenlenmiştir.

Madde 24- Tarihi arşılar Meclis organlarının yetkili kişi ve kurumlar, kamuoyu ve üçüncü kişiler tarafından herkese açık olması şeffaf ve hesap verebilmesi için düzenlenmiştir.

Madde 25- Tarihi arşılar Yönetiminin gelir-gider kalemlerinin hazırlanması, harcamalarını bir bütçeye bağlı kalarak yapması için düzenlenmiştir.

Madde 26- Tarihi arşılar Meclis tarafından yapılacak alım, satım, ihale ve her türlü nakdi işlemlerin hangi kanunlara ve yönetmeliklere göre yapılacağı düzenlenmiştir.

Madde 27- Tarihi arşılar Yönetim kurulu tarafından tutulması gereken defterlerin olduğunu belirleyen kanunlara uygun bir şekilde tutması gereken defterler düzenlenmiştir.

Madde 28- Tarihi arşılar Yönetim kurulunun hesapları ve defterleri üzerine nasıl iç denetim yapılacağı ve kimler tarafından olması gerektiği düzenlenmiştir.

Madde 29- Tarihi arşılar sakinlerinin sorumlulukları, görevleri ve uyması gereken bazı kurallar vardır. Bu kuralların neler olduğu bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 30- Tarihi arşı organlarının görevlerini yapmaması halinde hangi idari yaptırımlar ve cezalar ile karşı karşıya kalacağı düzenlenmiştir.

Madde 31- Yürürlük maddesidir.

Madde 32- Yürütme maddesidir.

TARİHİ ÇARŞILARIN YÖNETİM, KORUMA VE KULLANIMINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam, Tanımlar, Kuruluş, Genel Koordinasyon

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu kanunun amacı; Tarihi Çarşıların yönetimini, korumasını, kuruluşunu, organlarını, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir. Bu kanunun amacı; kentlerin, kültürel ve tarihsel mirasları olan sit alanlarındaki tarihi çarşıların korunması, restorasyonu ile bütüncül bir yaklaşımla gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayarak, işlevsel sürdürülebilirlik ekseninde söz konusu yerlerde ticareti teşvik etmek; alan yönetimine dayalı işbirliğini geliştirip, kurumsal yapıyı oluşturmak, uluslararası kültürel miras mevzuatını göz önünde bulundurarak tarihi çarşıların koruma, yönetim ve kullanım esaslarını ortaya koymaktır.

Tanımlar

Madde 2- Bu kanun uygulanmasında;

- Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını
- Bakan: Kültür ve Turizm Bakanını
- Tarihi Çarşı: Geçmişte olduğu gibi bugün de ticari potansiyeli olan il ve ilçelerde, aynı veya farklı yerlerde; kapalı çarşı, han, bedesten, kervansaray, hamam, kale gibi yapıların restore edilerek, çarşı işlevi verilen, üstü kapalı veya açık, bitişik nizam içinde tek veya iki katlı işyerlerinden oluşan, toptan ve perakende satışla ticaret yapmaya elverişli olan işlek tarihi mekânları;
- Tarihi Çarşı ile Bütünlük Gösteren Alan: Tarihi çarşıları doğrudan etkileyen etkileşim-geçiş sahaları ile tarihi çarşının tarihsel ve güncel kullanımıyla ilişki kuran alanları;
- Tarihi Çarşı Yönetimi: Tarihi çarşıların, alan yönetime dayalı, yönetişim ve sürdürülebilirlik anlayışı doğrultusunda korunması ve yaşatılmasını sağlayan, idari ve mali yeterliliği ve serbestliği olan, kendine özgü organları bulunan tüzel kişilikleri;
- Tarihi Çarşı Meclisi: Tarihi Çarşı Yönetimin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre çarşılardaki seçmenler tarafından seçilmiş üyeleri;
- Tarihi Çarşı Sakini: Tarihi çarşı içinde, bağımsız bölümlerde malik veya kiracı olarak ticarete bulunan gerçek veya tüzel kişileri,
- Koruma Bölge Kurulu: Kültür (**Mülga ibare: RG-5/1/2017-29939**) (...) varlıklarını koruma bölge kurulunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Korunma ve Planlanma

Tarihi Çarşının Korunmasına Dair Esaslar

Madde 3- Tarihi çarşı ve tarihi çarşıyla bütünlük gösteren alanların korunmasında, bu bölgelerin koruma amaçlı imar planlarında ve kentsel tasarım projelerinde aşağıdaki ilkeler esas alınır:

- Tarihi çarşı ve tarihi çarşı ile bütünlük gösteren alanların bilinen, tanınmış ve karakteristik özelliklerinin korunması esastır. Bu bağlamda tarihi çarşı ve tarihi çarşıyla bütünlük gösteren alanların geçmişteki özellikleriyle uyum sağlayacak şekilde canlandırılması ve sürdürülmesi sağlanmalıdır.

- b) Tarihi arşı ve etkileşim geçiş sahasında bulunmayan fakat tarihi arşı ile bütünlük gösteren alanların planlanmasında tarihi çarşının korunması ve söz konusu alanın kentle etkileşimi birlikte ele alınmalıdır.
- c) Rant hedefli imar hareketlerinin önüne geçilmesi maksadıyla, tarihi arşı ve etkileşim geçiş sahasında bulunmayan fakat tarihi arşı ile bütünlük gösteren alanların planlanmasında düşük yoğunluklu kullanım esastır.
- ) Tarihi arşının bilinen, tanınmış karakteristik özellikleriyle çelişen yer alan uyumsuz yapılaşma tespit edilir. Bahse söz konusu olan uyumsuz yapıların kullanımı, görünür niteliğinin rehabilite edilmesi için gerekli önlemler alınır.
- d) Uyumsuz yapıların çevreye verdiği geri dönüşü mümkün olan tahribat ve zararlar kamu yararının üstünlüğü ilkesine dayanarak giderilir.
- e) Tarihi arşı ve tarihi arşı ile bütünlük gösteren alanlarda ticari, sosyal ve turistik anlamda değer kaybı yaşayan bölgeler tespit edilmeli ve rehabilite olmaları sağlanmalıdır.
- f) Tarihi arşının geçmişteki özellikleriyle uyum sağlayacak şekilde canlandırılması maksadıyla tarihi çarşının geçmişı ile tanınmış, bilinen, karakteristik özelliklerini var eden ticari işletmelerin tarihi arşı ve tarihi arşı ile bütünlük gösteren alanlarda yer alması teşvik edilir. Söz konusu ticari işletmeler ticari işletme ruhsatından muaf tutulur.
- g) Tarihi arşılar da bulunan, tescilli yapılara eklenen veya yapının görünür niteliğı ile renk, doku veya şekil bütünlüğünü bozan, yapının strüktürel ve konstrüksiyon bütünlüğünü etkileyen ek veya yapılar Koruma Bölge Kurulu tarafından tespit edilir, tarihi çarşının geçmişteki kullanımı ve planları göz önünde bulundurularak, gerekli ve elzem görüldüğü takdirde temizlenebilir. Temizleme için gerekli kamulaştırma işlemleri ilgili idarelerce yapılır.
- ğ) Temizlenecek alanlarda yapılacak yenileme çalışmalarında önerilen yapılar mevcut tarihi arşı doku bütünlüğünü bozmamalı ve cephe, strüktür gibi sistemlerinin çağdaş olması gerekmektedir. Bu yenileme çalışmalarında mevcut yeşil dokunun yapısı, sürdürülmesi, karakteristiğı ve tarihi çarşının fiziksel dokusu esas alınır.
- h) Tarihi arşı veya tarihi çarşılarla bütünlük gösteren alanlardaki mevcut yeşil dokunun korunması ve sürdürülmesi esastır.
- ı) Tarihi arşıda bulunan, bir kısmı zarar görmüş ve eksilmiş tescilli bir yapının eksilen bölümüne ihtiyaç duyulan işlevlere karşılık gelecek çağdaş ekler yapılabilir.
- i) Tarihi arşılar da yer alan avlulu yapıların avlularının ve tarihi arşı ile bütünlük gösteren alanların kullanımı kolaylaştıracak yarı açık gölgeli mekânların üretilmesi maksadıyla; zemine ve yapıya müdahale etmeyen, gerektiğinde sökülüp taşınabilecek, hafif prefabrik sistemlerle üretilmiş üst örtü sistemleri önerilebilir. Önerilecek üst örtülerin alanı, genişliğı ve yüksekliğı ilgili idarelerce belirlenir.

Tarihi arşının Kullanımı ve Planlamasına Dair Esaslar

Madde 4- Tarihi arşı ve tarihi çarşıyla bütünlük gösteren alanların kullanımında, planlamasında, bu bölgelerin koruma amaçlı imar planlarında ve kentsel tasarım projelerinde aşağıdaki ilkeler esas alınır:

- a) Tarihi arşı ile bütünlük gösteren alanlarda bulunan kamusal alanlarda tarihi arşıyı besleyecek nitelikte ihtiyaçları karşılayacak mekânsal çözümler var olan çevreye zarar vermeyecek şekilde üretilmelidir.
- b) Tarihi arşının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak; gerekli görülürse turistik açıdan desteklenmesi maksadıyla tarihi arşı ile bütünlük gösteren alanlarla ilişkilenen uygun mahallerde otel yerleri ayrılır.

- c) Tarihi arşıyla ilişkilenen ve tarihi çarşıya giriş niteliğı sağılayabilecek kamusal alanlarda turizmi ve tanıtımı destekleyecek karşılama noktaları belirlenmeli ve var olan çevreye zarar vermeyecek nitelikte mekânsal özömler üretilmelidir.
- ) Tarihi arşının bilinen, tanınmış ve karakteristik özelliklerini korumak maksadıyla tarihi çarşının alışveriş ve ticaret işlevini yerine getirmesini engelleyici ticari işletme türleri tarihi çarşıda yer alamaz.
- d) Tarihi arşı ve tarihi çarşıyla bütönlük gösteren alanlardaki ticari işletme türleri tarihi çarşının bilinen, tanınmış ve karakteristik özellikleri göz önünde bulundurularak ilgili idarelerce kotalandırılır.
- e) Tarihi çarşılarda bulunan yaya yolları veya arşıyı çevreleyen araç yollarının kullanımına engel teşkil edecek uygulamaların önüne geçilir.
- f) Tarihi arşının doğıal kullanımını kolaylaştırmak maksadıyla tarihi arşı ve tarihi arşı ile bütönlük gösteren alanlarda gerekli görölecek noktalarda yayalaştırma projeleri önerilmelidir.
- g) Ulaşılabilirliğı sağılanması maksadıyla tarihi arşı giriş ıkışları ve tarihi çarşıda yer alan taşınmaz költür varlıklarının girişleri var olan çevreye zarar vermeyecek yöntemlerle engellilerin kullanımına uygun hale getirilmelidir.
- ğ) Tarihi arşının korunması ve sürdürölmesi maksadıyla kullanımı engelleyici nitelikte fiziksel yapıdaki aksaklıklar tarihi arşı yönetimi tarafından belirlenir. Söz konusu aksaklıklar ilgili idareler tarafından ivedilikle özölür.
- h) Tarihi çarşıya ulaşımı beslemek maksadıyla tarihi arşı ile bütönlük gösteren alanlarla ilişkilenen uygun mahallerde lüzumlu otopark yerleri ayrılır.

ÜÇÖNCÖ BÖLÖM

Tarihi arşılar Yönetim Organları, Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Tarihi arşılar Yönetim Organları

Madde 5- Tarihi arşılar Meclisi, Tarihi arşılar Yönetim Kurulu ve Tarihi arşılar Denetim Kurulu, Tarihi arşıların Yönetim organlarıdır.

Tarihi arşılar Meclisi

Madde 6- Tarihi arşı Meclisi, tarihi arşı yönetimin karar organıdır ve kanunlarda gösterilen esas ve usullere göre tarihi arşı sakinleri tarafından seçilirler. Tarihi arşı meclis üye sayısı en fazla 35 kişiden oluşur. arşı meclisinin üyeleri költür bakanlığı (3 kişi), yerel yönetimler (3 kişi), valilik (3 kişi), konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları (5 kişi), üniversiteler (5 kişi), oda temsilcileri (5 kişi) ve arşı sakinlerinden (11 kişi) meydana gelir.

Tarihi arşı Meclis Başkanlık Divanı alışma Esasları

Madde 7- Tarihi arşı Meclisi, seçimlerin sonuçlanmasıyla ilanıyla birlikte 3'ncü gün kendiliğınden toplanır. Başkanlık divanı oluşturulana kadar meclise en yaşlı üye başkanlık eder. Meclis, bu toplantıda üyeleri arasından 1 meclis başkanı, 2 başkan vekilini ve 3 kâtip üyeyi altı ay için seçer. Altı aydan sonra seçilecek başkanlık divanı, yapılacak ilk seçimlere kadar görev yapar. Meclis başkanlık divanı seçimi konuyla ilgili yapılan ilk toplantı da tamamlanır.

Meclis başkanlığı ve başkanlık divanında boşalma olması durumunda, kalan süreyi tamamlamak üzere, yenisi seçilir. Toplantılarda Tarihi arşı Meclis başkanı, bulunmaması durumunda başkan vekilleri başkanlık eder. Meclis başkanı, meclis çalışmalarında düzeni sağılamakla yükömlüdür. Tarihi arşı Meclisi çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Tarihi Çarşı Meclis Toplantısı

Madde 8- Tarihi Çarşı Meclisi, her ayın ilk haftası belirlenen yerde ve zamanda planlanan gündem üzerine toplanır. Tarihi Çarşı Meclis görüşmeleri kâtip üyeler tarafından tutanak altına alınır. Bu tutanaklar başkan ve kâtip üyeler tarafından imzalanır. Toplantıda alınan tüm kararlar üç gün içinde üyelere ilan edilir. Gündemdeki konularla ilgili olarak tarihi çarşı meclis toplantılarına kamu kurum ve kuruluşlarının birim amirleri, ulusal ve uluslararası STK temsilcileri davet edilebilir ve bilgilerine başvurulabilir.

Tarihi Çarşı Meclis Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

Madde 9- Tarihi Çarşı Meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanacağından her toplantı için karar yeter sayısı aranır. Toplantı da alınacak tüm kararlar salt çoğunluk ile alınır.

Meclisin toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamazsa başkan, en geç üç gün içinde tekrar toplanmak üzere gün ve saatini belirleyerek meclisi tatil eder. Yeterli çoğunluk yine sağlanamazsa toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üyelerle birlikte yapılır.

Karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda ilgili gündem maddesi tekrar görüşülmek ve oylanmak üzere bir sonra ki meclis toplantısına bırakılır.

Yapılacak tüm oylamalar işaretle veya ad okunarak gizli şekilde yapılır. Oy verme kabul, ret veya çekimser şeklinde gerçekleşir. Üyeler oylarını kendileri kullandıkları için vekâleten oy kullanmak yoktur.

Alınan kararlar, meclis başkanı ve kâtip üyeler tarafından imzalı tutanak haline alındıktan sonra üç gün içinde tüm üyelere dağıtılır.

Tarihi Çarşı Meclis Kararlarının Kesinleşmesi

Madde 10 - Tarihi Çarşı Meclisi tarafından alınan kararların tam metni ve ilgili tutanaklar 30 gün içinde Valiliğe gönderilmelidir. Valilik, alınan bu kararların hukuka uygun olup olmadığını inceler ve denetler. Olumsuz kararları gerekçeleriyle birlikte ve 30 gün içinde yeniden görüşülmesi için Tarihi Çarşı Meclisi'ne iade edebilir. Valiliğe gönderilmeyen ve onaylanmayan kararlar yürürlüğe girmez.

Kesinleşen tarihi çarşı meclis karar özetleri, en geç yedi gün içinde üyelere duyurulur.

Tarihi Çarşı Meclisinin Gündemi

Madde 11 - Tarihi Çarşı Meclis başkanı veya yönetim kurulunun salt çoğunluğu tarafından belirlenen gündem, tüm üyelere en az yedi gün önceden bildirilir. Tarihi Çarşı Meclisi üyelerinin isteği üzerine tarihi çarşılarla ilgili konuların gündeme alınması istenebilir. Konuların gündeme alınabilmesi salt çoğunlukla kabul edilebilir.

Tarihi Çarşı Meclisinin Görev ve Yetkileri

Madde 12- Tarihi Çarşı Meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Tarihi çarşı yönetim kurulu üyelerini seçmek.
- b) Tarihi Çarşı Yönetiminin yatırım ve çalışma programlarını, faaliyetlerini ve bünyesinde çalıştırdığı personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve karar bağlamak.

- c) Bütçe ve kesin hesabı planlamak, görüşmek ve kabul etmek, bütçe kalemleri içinde de arasında aktarma yapmak.
- ç) Tarihi çarşı düzenine uygun yenileme planlamalarını ve bu kanunda belirtilen 3'üncü ve 4'üncü maddeler kapsamında görüşmek ve karara bağlamak.
- d) Belirlenen bütçe kalemlerinde işletmeler ile Türk Ticaret Kanunu'na bağlı ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, personel çalıştırmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.
- e) Tarihi Çarşı yararına kullanılmak üzere her türlü taşınmaz mal alımına, satımına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kiraya verilmesine, kiralanmasına kiraya verme süresinin nasıl olacağı geçerli kanunlarla belirlenir.
- f) Bütçede belirtilen kalemler ve rakamların dışına çıkmadan borçlanmaya karar vermek.
- g) Tarihi Çarşı Yönetimi yatırımlarının kamu ve tarihi çarşı sakinlerinin yararına olacak şekilde yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına, kurulan şirket, işletme ve her türlü iştiraklerin devredilmesine karar vermek.
- ğ) İhtisas komisyonlarını ve bu komisyonlarda görev yapacak üyelerini seçmek.
- h) Tarihi Çarşı Yönetimi tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek ve bu yönetmeliklerin uygulanmasını takip etmek.
- ı) Yurt içindeki ve yurt dışındaki Tarihi Çarşılar ile karşılıklı işbirliği içinde olmak, kültürel çalışmaların yapılmasına karar vermek.
- i) Her türlü ulusal ve uluslararası alanda kurulmuş ve kurulacak olan ve kendi amaçları doğrultusunda çalışmalar yapan birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.

Tarihi Çarşı Yönetim Kurulu

Madde 13- Tarihi Çarşılar Yönetim Kurulu üye sayısı 7'si asıl, 7'si yedek olmak üzere toplam 14 kişidir. Tarihi Çarşı Meclisi tarafından seçilen yönetim kurulu üyelerinin görev süresi 3 yıldır ve bu görev için üst üste ancak 2 defa seçilebilirler. Görev süresi bitmeden herhangi bir nedenle üyelikleri sona eren kişilerin yerine, aldıkları oy sıralamasına göre yedek üyeler gelir. Yönetim kurulu üyeliğine seçilmiş olmak, kişilerin temsil ettikleri kurum ve kuruluşlardaki görevlerini sürdürmelerine engel teşkil etmez.

Tarihi Çarşı Yönetim Kurulu Görevleri ve Sorumlulukları

Madde 14- Tarihi Çarşılar Yönetim Kurulu koruma kanunları ile bu kanunun 3 ve 4'üncü maddelerine bağlı kalmak şartıyla görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Çarşının çevre düzeni plânı, yapıların korunması, gürültünün önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri,
- b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor; çarşı esnafının desteklenmesi, peyzaj çalışmaları, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri,
- c) Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, Çarşı idaresinin malî durumu, hizmetin ivediliği ve verildiği yerin ticari durumu dikkate alınarak belirlemek,
- ç) Her türlü hizmeti esnafa ve vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunmak,
- d) Hizmetlerin Tarihi Çarşı Sakinleri arasında bütünlük ve uyum içinde yürütülmesine yönelik koordinasyon çalışmalarını yapmak ya da yapılması için hizmet satın almaktır.
- e) Kanunlarla verilen görev ve hizmetleri yerine getirebilmek için her türlü faaliyette bulunmak, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri için kanunlarda belirtilen izin, ruhsatların alınması için Tarihi Çarşı Sakinlerine her konuda yardımcı olmak.

- f) Kanunların Tarihi Çarşı Yönetimine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, yasak koymak ve uygulaması için hizmet satın almak, aidat ödentilerinin gecikmesi, aksaması durumunda kanunlarda belirtilen ceza maddelerini uygulamak.
- g) Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.
- ğ) Tarihi Çarşılar İdaresine ait vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak.
- h) Ulusal bankalara hesap açmak, her türlü bankacılık işlemlerini yapmak, belirlediği bütçelere göre borç almak ve bağış kabul etmek.
- ı) Tarihi Çarşı Yönetimi, hizmetleri ile ilgili olarak Tarihi Çarşı Sakinlerinin görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yaptırabilir.
- i) Tarihi Çarşı Yönetiminin proje karşılığı ya da borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, vergi, resim ve harçları, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları Tarihi Çarşı Sakinlerinin borçlarından dolayı haczedilemez.
- j) Yönetim kurulu üyeleri, kendileri, eşleri, çocukları ve ikinci dereceye kadar kan bağı olanları doğrudan ilgilendiren konulara ve sahibi ya da ortağı oldukları ticari işletmeler hakkında alınacak kararlara ilişkin toplantılara giremez ve oy kullanamaz.

Tarihi Çarşılar Yönetim Başkanının Görev ve Yetkileri

Madde 15- Tarihi Çarşılar Yönetimi'nin başkanı illerde Vali, ilçelerde Kaymakam'dır. Başkan, tarihi çarşı yönetiminin başı ve üst amiridir. Her suretle olursa olsun başkanlar görev ve yetkilerini başkasına devredemez.

Tarihi Çarşılar Başkanı'nın görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Tarihi Çarşılar Yönetiminin yatırım ve stratejik planlama ve çalışma programlarını organize etmek,
- b) Bütçeyi ve kesin hesabı hazırlamak ya da hazırlatmak, bütçe ile ilgili hazırlanan yıllık kesin hesap ve faaliyet raporlarını Tarihi Çarşılar Meclisine sunmak,
- c) Tarihi Çarşı Yönetim Kuruluna başkanlık etmek, çarşayı temsil etmek, çarşının ve esnafın hak ve menfaatlerini korumak,
- ç) Tarihi çarşının kültür ve tarih turizmi açısından gelişmesi için alınan kararları uygulamak ve bununla ilgili gerekli faaliyetlerde bulunmak,
- d) Yönetim kurulunun onayını ve kararını almak şartıyla gelir ile alacaklarını takip ve tahsil etmek, her türlü sözleşmeyi imzalamak, çarşıya ait taşınır ve taşınmaz malların idaresini yapmak,
- e) Tarihi Çarşılar Meclisi ve Yönetim Kurulu kararlarını uygulamak, Yönetim Kurulunun yetkisi dışında kalan diğer ödenek aktarmalarını yapmak, şartsız bağışları kabul etmek,
- f) Çarşı yönetimi bünyesinde çalıştırılmak üzere personel atamak, atanan personeli ve görevlileri denetlemek,
- g) Tarihi çarşıları, bu kanunun 3 ve 4'ncü maddelerine göre planlamak ve yönetmek, yapılan stratejik planlara uyulmasını sağlamak,
- ğ) Gerek gördüğü hallerde Tarihi Çarşılar Meclisini toplantıya çağırarak,
- h) Tarihi Çarşılar Meclisi ve Yönetim Kurulu kararlarını gerektirmeyen ancak kanunlarla verilen hak ve görevleri yapmak ve buna bağlı yetkileri kullanmak,

Tarihi Çarşı Yönetimine Tanınan Muafiyetler

Madde 16- Tarihi Çarşı Yönetimi kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanması için açık, gelir getirmeyen taşınmaz malları ile bunların inşa ve kullanımları her türlü vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarından muaftır.

Tarihi Çarşı Denetim Kurulu

Madde 17- Tarihi çarşıların denetimi; faaliyet alanlarında yer alan tüm hususlar ve ilgili defterlerinin incelenmesi esasına göre yapılır. Tarihi Çarşı Meclisi, her yıl Şubat ayında yapılacak toplantıda bir önceki yılın gelir ve giderleri ile diğer işlemlerin denetimi için kendi üyeleri arasından 5'si asıl, 5'si yedek olmak üzere toplam 14 kişilik bir denetim kurulu oluşturur. Denetim, ilgili belge ve bilgilerin hazır tutulduğu yerde yapılır. Kurul tarafından istenen her türlü bilgi ve belgenin kurul üyelerine verilmesi zorunludur. Denetim kurulu, çalışmalarını seçildikten sonraki 30 gün içinde bitirmek ve denetim raporunu, 15 gün içinde çarşı meclisine ve çarşı yönetim kuruluna sunmak zorundadır.

Başkan ve Meclis Üyelerinin Görüşmelere Katılamayacağı Durumlar

Madde 18- Tarihi Çarşı Meclis, Yönetim ve Denetim Kurulu Başkanı ve üyeleri, kendileriyle veya ikinci derece kan ve kayın bağı bulunan akrabalıklarla ilgili kişilerin işlerinin görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Üyelik ve Üyelikte Ayrılma

Üyelik

Madde 19- Tarihi Çarşıların her hangi bir organında görev alabilmek ve üye statüsünü kazanabilmek için bu kanunun 2'nci maddesinin (f) bendi ile 6'ncı maddesindeki hakları kazanmış olanlar seçme seçilme hakkına sahip olan gerçek kişiler üyedir. Üyeliklerin kayıt altına alınması 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nda belirtilen esaslara göre yapılır.

Meclis, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin Yükümlülükleri

Madde 20- Tarihi Çarşı Meclisi, yönetimi ve denetiminin üyeleri, görevleri süresince ve görevleri sona ermesinden sonraki bir yıl boyunca tarihi çarşılarla bağlı kuruluşlarla doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.

Meclis, Yönetim ve Denetim Üyeliğinin Sona Ermesi

Madde 21- Tarihi Çarşı Meclis, yönetim ve denetim üyeliği, üyeliğe seçilme yeterliliğinin sona ermesi, ölüm ve istifa durumunda kendiliğinden sona erer. Özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya üç birleşim günü veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mali Sorumluluklar

Tarihi Çarşı Yönetiminin Gelirleri

Madde 22- Tarihi Çarşı Yönetimi amacı doğrultusunda çalışmalarını sürdürebilmek için gelir getirici kanunlarda belirlenen şartlar ile aşağıda yazılan maddeler ile üzerine elde edeceği gelirleri alacağı kararlar ile kendisi belirler.

- Tarihi çarşı sakinleri için verilen hizmetlerin karşılığında alınan aidatlar.
- Ulusal ve uluslararası yapılan her türlü ayni ve nakdi yardımlar.
- Çarşı Yönetimi tarafından sağlanan özel güvenlik, temizlik, ortak alanların aydınlatılması, ısınma gibi her türlü hizmetlerin finansmanı için belirlenecek gelirler, gider katkı payları.

- c) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12. maddesi gereğince yapılması gereken yardım ve katkı paylarından aktarılabacak paylar ile Kamu kurum ve kuruluşlarından aktarılabacak  denekler.
- d) Taşınır ve taşınmaz tüm malların kira, satış ve başka şekillerde değ rlendirilmesinden elde edilecek gelirler,
- e) Faiz gelirleri, çeşitli bağışlar, gönüllü harcamalara katılma payları ve diğ r gelirler.

Tarihi  arşı Yönetimi Giderleri

Madde 23- Tarihi  arşı Yönetimi amacı doğrultusunda çalışmalarını sürdürebilmek için yapacağı harcamalar diğ r kanunlarda belirlenen şartlar ile aşığıda yazılan maddeler üzerine belirler ve nasıl yapılacağına yönetim kurulu kararıyla kendisi belirler.

Tarihi  arşı Yönetiminin Giderleri ş nlardır:

- a) Yönetim Kurulunun görev ve yetkisinde olan tüm işlerin idare ve koordine edilebilmesi için ve  arşı genel hizmetlerinin yürütülmesi için yapılacak tüm giderler,
- b) İşlerin yürümesi işin bünyesinde istihdam ettiğı personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret,  denek, huzur hakkı, yolluk, hizmete ilişkin eğıtim harcamaları ile diğ r giderler,
- c) Alınan hizmetler karşılığı ortaya çıkan  demeler ve diğ r gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler,
-  ) Hizmet binalarının, tesislerinin, araç ve gereçlerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler,
- d) Tarihi  arşıların restorasyonu, bakımı, korunması için ortaya çıkabilecek demirbaş, yatırım ve onarım giderleri,
- e) Bünyesinde kurulmuş ya da kurulacak olan iktisadi işletmelerden kaynaklı borçlanmaya ilişkin diğ r ücretler, sigortalar, vergiler, harçlar, dava ve icra giderleri ile amacı doğrultusunda ortaya çıkabilecek diğ r çeşitli giderler,
- f) Amacı doğrultusunda bireysel yada bir başka kuruluş ile yapacağı tüm sempozyum, kollokyum, kongre ve oturma gibi etkinliklerden kaynaklı payına düşün hizmet amaçlı tüm proje giderleri,
- g) Temsil, tören ve ağırlama ile tanıtım, ş nlik, festival ve eğınce gibi her türlü kültürel ve turizm etkinlik giderleri,
- ğ) Bu kanunda belirtilen amaç ve görevler ile faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için her türlü hizmet satın alımlarına ait giderler,
- h) Avukatlık, danışmanlık, hizmet alımı ve her türlü denetim giderleri ile diğ r giderler.

Mali Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

Madde 24- Tarihi  arşılar Yönetiminin mali kaynaklarının nasıl elde edildiğı ve nasıl kullanıldığının tüm denetim mekanizmasına açık olmasının sağılanması ve istenilen her türlü bilgiyi kamuoyu ile paylaştırmakla y k ml d r. Bu kapsamda yapılabilecek şeffaflık çalışmalarının bazıları ş nlardır:

- a) Yıllık  alışma programları ile bütçenin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması, tüm rapor ve bilançoların kamuoyuna açık ve ulaşılabılır olması,
- b) Tarihi  arşılar Yönetiminin içinde bulunduğı projelere sağılanan tüm desteklerin, bağış ve şartlı proje bilançolarının yıl içinde ve belirli muhasebe dönemlerini kapsayacak şekilde açık ve ulaşılabılır bir alanda paylaşılması,
- c) Tarihi  arşılar Yönetimi mali, kaynaklarının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, bu kaynakların etkili, ekonomik ve hukuka uygun olarak elde edilmesi kullanılması, muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve kullanılmaması için gerekli tüm önlemlerin alınmasından sorumludur.

Bütçe Hazırlanması ve Kullanımı

Madde 25- Hazırlanan yıllık bütçe, Tarihi Çarşı Meclisi'nde, görevdeki Tarihi Çarşı Yönetim Kurulu'nun kararı, onayı ve tavsiyesi üzerine bir mali yılı ve onu izleyen diğer iki yıl içindeki gelir-gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri gösterir. Hazırlanan bütçe yılı, devlet mali yılı ile aynıdır. Bütçe dışı harcama ve bütçe kalemleri arasında aktarım yapılamaz. Harcaması yapılmayan bütçe kalemleri bir sonraki yılın genel bütçesine devreder, devreden bütçenin nasıl kullanılacağına Tarihi Çarşı Yönetim Kurulu karar verir. Harcamaların kim ya da kimler tarafından yapılacağı yönetim kurulu kararı ile belirlenir. Yetki alan kişiler bütçe kalemlerinin verimli, tutumlu, amacına ve hukuka uygun olarak harcanmasından sorumludurlar. Yönetim Kurulu, bütçeyi Aralık ayı içinde görüşür ve bir sonraki yılın bütçesini ve bütçe kalemlerini belirleyerek kabul eder. Çalışma programına göre hazırlanan ve karar bağlanan bütçe şeffaflık gereği kamuoyu ile paylaşılır ve ocak ayının ilk iş günü yürürlüğe girmiş sayılır.

Alım, Satım, İhale, Hesap İşleri ve Alacakların tahsili

Madde 26- Tarihi çarşı tüzel kişiliği; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu ve Sayıştay Kanunu'na tabi değildir (Kamu kaynağı kullanımı istisnadır). Her türlü alacaklar, gelirler ve idari para cezaları tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacakları Kanunu uygulanır.

Tutacağı Defterler

Madde 27- Yönetim Kurulu Karar Defteri ve Türk Ticaret Kanunu gereğince tutmak zorunda olduğu tüm defterleri tutar.

Denetim

Madde 28- Tarihi Çarşı Yönetiminde iç ve dış denetim yapılır. İç denetim seçili üyelerin salt çoğunluğu ile her yılın 1 Ocak ile 30 Nisan tarihleri arasında yapılır ve tüm üyelerin onayı ya da şerhi ile kayıt altına alınır ve iç denetim raporları yönetim kuruluna sunulur. Dış denetime ihtiyaç duyulduğunda İçişleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirlenen bir heyet ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu kapsamında yapılır.

Tarihi Çarşı Sakinlerinin Sorumluluğu

Madde 29- Tarihi Çarşılar Yönetimi adına yapılan her türlü sözleşme, sorumluluk ve yüklenmelerden tarihi çarşılar yönetiminin tüzel kişiliği sorumludur. Tarihi çarşı yönetiminin mal varlığı ile sınırlı olan bu sorumluluk hiçbir şekilde tarihi çarşılar sakinlerini bağlamaz. Koruma projesine ve yatırımlara ayrılan ödenekler haciz edilemez.

ALTINCI BÖLÜM

İdari Yaptırımlar, Yürürlük ve Yürütme

İdari Yaptırımlar

Madde 30- Bu kanunda yer alan madde 14'ün (c), (ç), (d), (f) ve (g) fıkralarını ihlal edenler hakkında verilecek idari para cezaları, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda belirtilen düzenlemelere göre belirlenir. Suçun niteliğine göre gerekirse faaliyetten men ve üyelikten ihraç kararı verilebilir.

Fiillerin tekrarı halinde, idari para cezaları bir önceki cezanın en az iki katı oranındadır. Bu kanun maddelerinin ihlaline göre idari yaptırım cezası alan kişiler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre itiraz edebilirler ya da gerekli mahkemelere başvurabilir. İdari yargıda itiraz niteliğinde dava açılmış olması, yönetim kurulunun alacağı kararın yerine getirilmesini durdurmaz. Gerekğinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 31- Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 32- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

